

1 Čo predstavuje pre Slováka Slovensko? Krajinu, zem, vlasť, národ,
2 spoločnosť, s ktorou sa identifikuje - slabšie, intenzívnejšie - na
3 základe väzieb, predovšetkým tých nových, vytvorených k obdobiu, ktoré
4 ho bezprostredne formovalo, resp. predchádzalo jeho narodeniu a je tak
5 časťou sveta, ktorý môže vnímať ako svoje aktuálne vedomie, v ktorom
6 sa ešte môže orientovať. To je maximálne tak trištvrte storočie-
7 storočie, historický oblúk, ktorý môže vtlačiť do svojej identity,
8 zjednodušene povedané formovanej ešte pamäťou starých rodičov.
9 Aj tento pomerne krátky časový historický oblúk je však poznačený
10 ruptúrami, traumami, diskontinuitou, ktorú Slováč dostával,
11 predovšetkým v podobe učebníc dejepisu a aktuálnej politiky, každých
12 desať-dvadsať rokov v podobe kontinuálneho popierania práve prežitej
13 minulosti, naposledy stelesnenej v kradnutí, paradoxne, ako symbole
14 kontinuity novodobej slovenskej politiky - ako sa kradlo za Mečiara,
15 tak sa kradne za Dzurindu, Fica...
16 Taká je realita, ale aj identita spoločnosti, ktorá dvadsať rokov,
17 dvadsať demokratických rokov, v politike, podčiarkujem v demokratickej
18 politike, siaha na dno svojich možností.
19 V ostatnom čase sa slovenská politika realizuje najmä na starom dobrom
20 princípe triedneho boja, silnejšie však okoreneného v týchto mesiacoch
21 bojom etnickým. Ten, keďže nacionalizmus tiahne v 21. storočí už aj do
22 strednej Európy balkánskymi koľajami, predsa len predstavuje dôvod
23 trochu sa pristaviť. Alebo aspoň pribrzdiť.
24 Kým v našich krajoch prekvital v poslednom období sociálny
25 a socialistický populizmus, akosi sme si naivne mysleli, že tento
26 folklór by nemusel byť až taký škodlivý, že ho nebodaj globálna kríza
27 aj tak pacifikuje. Keď však k nemu prišiel na pomoc populizmus
28 nacionálny a najmä nacionalistický, niektorí predsa len spozorneli.
29 Patrím k nim, hoci kajúcne sa priznávam, dlho som bol optimistom, teda
30 donkichotom, ktorý hrdo hlásal, že stredná Európa nie je Balkán!
31 Kým „triedny boj“, v ktorom moja generácia vyrastala, má ešte aké-také
32 opodstatnenie pri čoraz väčšom otváraní sociálnych nožníc, „etnický
33 boj“, ktorý dnes u nás čoraz viac silnie, je už z iného cesta. Stal sa
34 predmetom realizácie slovenskej politiky, ktorá chce do tohto
35 iracionálneho zápasu za národ či na obranu národa zapojiť všetkých,
36 ktorí sú ochotní tejto iracionalite uveriť. Niet nad jednotu, najmä ak
37 je nepriateľ taký jasný a viditeľný! Lebo veriť, ba pre túto vieru sa
38 rovno obetovať, sa dá len iracionalite. A národ takou iracionálnou
39 jednotou nepochybne je, patríme doň všetci - gauner i počestní,
40 nevzdelanci i vzdelanci, všetci! Lebo národ predstavuje skupinu ľudí,
41 ktorých zjednocuje spoločný omyl o ich pôvode a spoločná averzia voči
42 susedom. Dejiny strednej Európy, ale nielen strednej, sú plné takýchto
43 omylov i averzií. Aj my sme totiž takmer celkom podobní tomu, čo
44 o svojich slovinských rodákoch hovoril Slavoj Žižek, keď pred rokmi
45 odpovedal na otázku, čo osobitného prinesie Slovinsko svojim vstupom
46 do Európskej únie: nič, pretože oni svojim nacionalizmom a kultúrnou
47 sebazahľadenosťou už dávno do Európy patria.

48
49 Rudolf Chmel: Don Quijote vedľa rozbušky. In:
50 <http://komentare.sme.sk/c/5014491/don-quiote-vedla-rozbusky.html>,
51 12. 9. 2009